

KWESTIE IN HET KORT

Verbeteren van resultaten bij het bestrijden van illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO)

Gebrek aan middelen voor effectieve uitvoering van EU IOO-verordening in Nederland¹

© MARCO VAN MIDDELSCHIP/AEROPHOTO-SCHIPOL

Samenvatting

Nederland is een van de grootste importeurs van visserijproducten in de Europese Unie (EU). De belangrijkste uitdagingen in deze branche zijn het relatief hoge risico op het introduceren van producten die uit IOO-visserij afkomstig zijn, een stijging van het aantal vangstcertificaten (VC's) en in de afgelopen jaren voor de invoer van visserijproducten werd ontvangen. Daarbij komt nog het grote productvolume dat Nederland binnenkomt via de haven van Rotterdam - de belangrijkste containerhaven van de EU. Dit levert specifieke moeilijkheden bij de handavingsinspanningen voor het waarborgen van legale herkomst.

Onderdeel van de IOO-verordening is de invoering van vangstcertificaten. Dat verliep in Nederland aanvankelijk traag vanwege de grootschalige reorganisatie van de Voedsel- en Warenautoriteit. Er waren in de afgelopen jaren echter aanzienlijke verbeteringen zichtbaar, vooral in de ontwikkeling van een nationale risicobeoordelingsmethode om de effectieve handhaving voor zendingen met het grootste risico op herkomst uit IOO-visserij te ondersteunen.

De voortgang komt in gevaar doordat de NVWA, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de IOO-verordening, minder personeel krijgt. Gezien de groeiende risico's en handelstromen voor visserijproducten, moet er nog werk worden verzet om ervoor te zorgen dat de risicobeoordelingsmethode relevant blijft, dat die effectief wordt toegepast om risicovolle zendingen voor verder onderzoek op te sporen. De van vlaggenstaten en verwerkende landen ontvangen informatie, die de legale herkomst moet aantonen, moet grondig worden geanalyseerd.

Uitvoering van de EU IOO-verordening, in Nederland en de andere lidstaten, is essentieel om te voorkomen dat vis van illegale herkomst op de EU-markt komt. Het is daarom essentieel dat er voldoende financiële middelen worden toegekend voor het volledig en uitgebreid implementeren van de invoercontroles voor de EU IOO-verordening. Als eerste prioriteit moet er voldoende capaciteit zijn om ervoor te zorgen dat risicovolle VC's worden opgespoord en effectief gecontroleerd. Op korte termijn zal hiervoor meer budget vereist zijn voor ten minste één extra fulltime ambtenaar binnen de Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

¹Verordening van de Raad (EG) nr. 1005/2008 van 29 september 2008 over de totstandbrenging van een communautair systeem om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen (PB L 286, 29.10.2008).

Inleiding

Nederland is een van de grootste importeurs van visserijproducten in de Europese Unie (zie kader: De belangrijke rol van Nederland). Als zodanig speelt het een essentiële rol in het succes van een ambitieuze EU-wetgeving voor het bestrijden van illegale, ongemelde en ongereguleerde (IOO) visserij (de EU IOO-verordening). Dit wereldwijde probleem wordt beschouwd als een bedreiging van de voedselveiligheid en de gezondheid van het mariene milieu.

Dit document biedt een overzicht van de huidige status van de uitvoering van de belangrijkste aspecten van de EU IOO-verordening in Nederland, en benadrukt dat het huidige personeelsbestand te klein is om essentiële verplichtingen te vervullen. Omdat Nederland een vooraanstaande importeur van visserijproducten binnen de EU is, behandelt dit document vooral de regeling voor vangstcertificaten (VC's) in de EU IOO-verordening voor geïmporteerde producten. De VC-regeling is een van de belangrijkste pijlers van de verordening, die is gericht op het voorkomen van de invoer van illegaal gevangen vis in de EU-markt.

Hoe de EU IOO-verordening werkt

Volgens de EU IOO-verordening moeten alle in de EU ingevoerde visserijproducten als legaal worden gecertificeerd (door de vlaggenstaat² van het vissersvaartuig) door middel van invoerdocumenten die vangstcertificaten worden genoemd (VC's). Lidstaten moeten controleren of deze certificaten geldig zijn en ten minste 5 procent van alle imports die door niet-EU visserijvaartuigen in hun havens worden aangeland inspecteren.

Daarnaast kunnen externe (niet-EU) landen die vis naar de EU exporteren waarschuwingen krijgen (gele kaarten). Uiteindelijk kunnen hun visserijproducten van de EU-markt worden uitgesloten (rode kaart) wanneer blijkt dat ze bij het bestrijden van illegale visserij niet aan de internationale eisen voldoen. Dit wordt de 'kaartenregeling' genoemd. Tot de landen die tot nu toe een kaart kregen behoren landen als Thailand en Taiwan, belangrijke exporteurs van visserijproducten.

Omdat de belangrijke importerende EU-landen jaarlijks honderdduizenden tonnen visserijproducten importeren en tienduizenden VC's verwerken, kunnen de autoriteiten niet van elke import de legale herkomst verifiëren. Lidstaten moeten daarom hun middelen voor de uitvoering richten op producten waarbij het risico dat deze uit IOO-visserij afkomstig zijn het grootst is. De EU IOO-verordening biedt de basis voor strikte en geharmoniseerde risicobeoordelingsprocedures om dat te doen³.

² De vlaggenstaat is de staat waarin een vaartuig is geregistreerd.

³ Artikel 17 van de EU IOO-verordening.

⁴ Eurostat (jaarlijks gemiddelde van 2010 tot 2014). Invoer onderworpen aan EU IOO-verordening gebaseerd op de methodologie als omschreven in MRAG (2014): http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/studies/iuu-regulation-application/doc/final-report_en.pdf

⁵ Eurostat (2014).

⁶ Op basis van de vlaggenstaat informatie in het tweejaarlijkse rapport van Nederland (2014/15). Inclusief landen die een gele kaart (waarschuwing) van de Commissie ontvingen, of daarna een gele of rode kaart ontvingen vanwege onvoldoende inzet voor het bestrijden van IOO-visserij. Het geven van een gele kaart betekent dat het desbetreffende externe land tekort schiet in het naleven van internationale verplichtingen voor het bestrijden van IOO-visserij. Daarom moet invoer vanuit landen die een gele kaart hebben gekregen grondiger worden onderzocht. Deze grondigheid moet waar mogelijk ook worden toegepast bij landen waarvoor aanwijzingen bestaan voor het tekortschieten in visserijbeheer en controlesystemen, zelfs wanneer er nog geen gele of rode kaart werd gegeven.

⁷ In november 2012 kreeg Sri Lanka een gele kaart, gevolgd door een rode kaart in januari 2015 voor het nalaten van maatregelen voor het verbeteren van zijn visserijbeheersystemen en -kaders voor de bestrijding van IOO-visserij conform een door de EU verstrekt actieplan. In april 2016 kreeg Sri Lanka een groene kaart voor de geboekte vooruitgang.

⁸ Tweejaarlijks verslag ingediend door Nederland voor 2014/2015.

⁹ Bruto gewicht (tonnen) en aantal verwerkte containers (Twenty-foot Equivalent Unit - TEU) (Eurostat)

¹⁰ Single Liaison Office (verbindingsbureau) van Nederland voor de EU IOO-verordening, pers. comm., maart 2016.

De belangrijke rol van Nederland – invoerstatistieken voor de visserij.

- Nederland importeert jaarlijks circa 340.000 ton visserijproducten die onder de EU IOO-verordening vallen, het op vier na hoogste niveau binnen de EU⁴. De meest ingevoerde soorten zijn kabeljauw, tonijn, makreel, haring en koolvis. Ongeveer 60 procent van de invoer bestaat uit bevroren vis en visfilets/-vlees⁵.
- Circa 16 procent van de invoer-VC's was afkomstig van landen die in 2014/2015 een "kaart" hebben gekregen en waarvoor dus een hoger risico bestond op herkomst uit IOO-visserij⁶. In 2014 waren dit 2.321 VC's voor de invoer van visserijproducten uit Sri Lanka, dat toen een gele kaart kreeg⁷. In 2015 waren er ook 487 VC's uit Thailand, dat in april 2015 een gele kaart ontving.
- Het aantal VC's dat werd ontvangen voor de invoer van visserijproducten steeg in 2014–15, tot bijna een verdubbeling ten opzichte van vorige jaren (16.788 in 2012–13, stijgend tot 30.335 in 2014–15)⁸.
- Rotterdam is de belangrijkste containerhaven van de EU⁹ en belangrijk punt van binnenkomst voor bevroren en ingeblikte visserijproducten¹⁰ voor de binnenlandse markt en andere EU-lidstaten. Containerinvoer levert specifieke uitdagingen bij inspectie, verificatie en handhavingsinspanning¹¹.

Status van de implementatie van invoercontroles volgens de vangstcertificatenregeling onder de EU IOO-verordening

Tussen 2010 en 2012 onderging de Nederlandse overheid een belangrijke reorganisatie, waarbij drie departementen werden samengevoegd tot de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Deze reorganisatie viel samen met het van kracht worden van de EU IOO-verordening, wat in de eerste fases van de uitvoering specifieke uitdagingen opleverde. Sinds 2012 is er echter aanzienlijke vooruitgang geboekt.

De EU IOO-verordening verplicht lidstaten tot het opsporen van imports voor intensievere controle ('verificatie') op basis van het toepassen van risicocriteria volgens de EU-wetgeving of op nationaal niveau¹². In de afgelopen jaren heeft de NVWA belangrijke stappen voorwaarts gezet naar het ontwikkelen van een nationale risicoanalyse methode voor het verbeteren van de invoercontroles, conform de eisen in de Verordening. Er werd een aantal criteria voor het identificeren van invoer met een groot risico op betrokkenheid van IOO-visserij vastgesteld¹³, die ook worden toegepast op ontvangen VC's om te bepalen of een intensievere controle gerechtvaardigd is. De risicoanalyse methode is geïntegreerd in een door de NVWA ontwikkeld nationaal elektronisch systeem voor beter opslaan, verwerken en controleren van VC's¹⁴.

¹¹ Door het grote goederenvolume in containerhavens, de overwegend gemengde lading en de aankomst van vele kleinere hoeveelheden vis, verspreid over meerdere containers. Bovendien kan een enkele zending vergezeld gaan van grote aantallen VC's, en kan een enkele productpartij uit vis van verschillende VC's bestaan.

¹² Artikel 17(3) van de EU IOO-verordening.

¹³ De scores voor elke risicofactor worden gecombineerd en gewogen om een totale risicoscore te bepalen, bijv. voor verwerkte producten zou de score het risico weergeven dat aan het verwerkende land en de vlaggenstaat gerelateerd is. Bij de analyse betrokken factoren omvatten het risico dat wordt geassocieerd met exporteurs, importeurs, producenten, vaartuigen, visgronden, landen, soort, vistuig en transportlocaties.

¹⁴ Single Liaison Office (verbindingsbureau) van Nederland voor de EU IOO-verordening, pers. comm., maart 2016.

Statistieken over de uitvoering

In 2012–13 bedroeg het aantal aan externe landen gezonden verificatieverzoeken minder dan 0,3 procent van het totaal van 16.788 ontvangen VC's (44 verzoeken), terwijl circa 25 procent van de invoer afkomstig was uit externe landen die een kaart hadden ontvangen (landen die op dat moment een gele kaart hadden ontvangen en daarna een rode kaart, en daardoor met een hogere risico op IOO-visserij¹⁵ gepaard gaan (zie **Bijlage 1**).

Gegevens voor 2014–15 tonen een stijging in de verhouding van VC's die tijdens deze jaren in het verificatieproces werden verwerkt. In 2014–15 werden 511 VC's onderworpen aan verificaties bij externe landen, overeenkomend met 1,7 procent van de 30.335 ontvangen VC's¹⁶. Hiertoe behoorden ook 47 VC's voor invoer uit Thailand, dat in april 2015 een gele kaart van de Europese Commissie ontving¹⁷. Deze gegevens sluiten aan op de ontwikkeling van de nationale risicobeoordelingsmethode voor directe invoercontrole, waarmee effectievere opsporing van mogelijk uit IOO-visserij afkomstige zendingen haalbaar zou zijn.

Tegelijkertijd werd er in 2014–15 echter slechts één zending afgewezen¹⁸. Dit mag als opmerkelijk worden beschouwd gezien het risico op IOO-visserij dat aan invoer in Nederland verbonden is: in 2014-2015 was 16 procent van VC's afkomstig van externe landen waaraan een kaart was gegeven (zie kader: **De belangrijke rol van Nederland**)¹⁹. Hoewel de reden voor het lage aantal afwijzingen in 2014–15 onduidelijk is, is het essentieel dat verificatieprocedures in alle lidstaten afdoende zijn om gevallen van niet-naleving op te sporen, en dat zendingen worden geweigerd in alle gevallen waarin onvoldoende bewijs van naleving werd ontvangen (van een extern land).

Huidige uitdagingen

Een belangrijke hindernis voor de volledige en effectieve uitvoering van de VC-regeling volgens de EU IOO-verordening is het personeelstekort binnen de NVWA, de verantwoordelijke autoriteit voor IOO-invoercontrole. De douane is verantwoordelijk voor de eerstelijnscontrole van de IOO-documenten, maar de NVWA voert grondige controles uit bij zendingen die mogelijk afkomstig zijn uit IOO-visserij. Daarmee geven de nationale risicocriteria de opkomende risico's en handelsstromen weer.

In 2015 kromp het personeelsbestand bij de NVWA voor VC-controles en risicoanalyse van drie naar twee fulltime ambtenaren. Hierdoor werd de ontwikkeling van de nationale risicobeoordelingsmethode beperkt, en de vooruitgang in de uitvoering van de afgelopen jaren verzwakt. Nu past de NVWA een meer reactieve benadering van invoercontroles toe, bijvoorbeeld als reactie op signalen uit de Europese Commissie en andere lidstaten of door de douane gesignaleerde problemen. Dat biedt echter beperkte mogelijkheden voor de proactieve, op risicoanalyse gebaseerde verificatie van VC's. Dit verkleint de waarschijnlijkheid van het opsporen van gevallen van IOO-visserij en de algehele effectiviteit van de VC-regeling binnen de gehele EU voor het blokkeren van de EU-markt voor IOO-producten.

Conclusies en aanbevelingen

Nederland werd in de eerste jaren van de uitvoering van de EU IOO-verordening geconfronteerd met een aantal uitdagingen, maar boekt nu vooruitgang bij het vervullen van zijn verplichtingen voor het invoeren van grondige controles voor geïmporteerde visserijproducten. Dit omvat ook het ontwikkelen van een nationale risicobeoordelingsmethode voor het opsporen van zendingen met het grootste risico op herkomst uit IOO-visserij, en meer controles bij autoriteiten in vlaggenstaten en verwerkende staten om de naleving van de geldende regels voor invoer van visserijproducten te kunnen beoordelen. Er moet echter nog wel werk verzet worden en de recente teruggang in het personeelsbestand bij de NVWA²⁰ brengt de tot nu toe geboekte vooruitgang in gevaar.

Het is daarom heel belangrijk dat er voldoende steun komt om de doorlopende voortgang naar de volledige en krachtige uitvoering van de invoercontroles volgens de EU IOO-verordening te kunnen garanderen. **Wij adviseren met name dat:**

- Er op korte termijn geld wordt uitgetrokken voor ten minste een extra personeelslid zodat de NVWA proactief zal kunnen optreden bij het opsporen en blokkeren van IOO-producten volgens een op risicoanalyse gebaseerde benadering.
- De NVWA in de toekomst voldoende personeel heeft om de effectieve opsporing en controle van VC's met een hoog risico te waarborgen.

Hiertoe behoren:

- o doorlopend toepassen van de nationale risicobeoordelingsmethode voor directe invoercontroles en de verdere ontwikkeling/aanscherping daarvan om zendingen met een hoog risico effectief te kunnen opsporen; en
- o grondige controle van VC's met een hoog risico, zowel voor het opvragen van gegevens uit externe landen ter beoordeling van naleving van de toepasselijke regels bij invoer (bijv. VMS-posities, gegevens over logboek en vergunning, etc.) als voor de analyse van ontvangen gegevens.

Het waarborgen van voldoende capaciteit voor invoercontroles is met name van essentieel belang gezien de belangrijke rol van Nederland als importeur van visserijproducten. Een groot deel daarvan gaat gepaard met een hoog risico op IOO-visserij – 16 procent vanuit de landen die van²¹ EU een kaart ontvingen omdat zij nalieten IOO-visserij te bestrijden in 2014–15. Veel van deze producten passeren de haven van Rotterdam, de drukste containerhaven in de EU en een belangrijke schakel in de doorvoer van visserijproducten naar andere bestemmingen in de EU. Samen met andere belangrijke importerende lidstaten (**Bijlage 1**), heeft de uitvoering van de EU-verordening in Nederland een doorslaggevende invloed op de inspanningen van de EU om het binnenkomen van vis van illegale herkomst in haar markt te voorkomen.

IOO-visserij is een van de belangrijkste belemmeringen bij het realiseren van een wereldwijd legale en duurzame visserij in een tijd van toenemende bedreiging van de mariene biodiversiteit en voedselveiligheid. Het succes van de IOO-verordening bij het op lange termijn bestrijden van IOO-visserij is afhankelijk van de bereidheid en het vermogen van alle 28 lidstaten om hun rol bij de invoercontrole van visserijproducten volledig te vervullen. Alleen door een uniforme, geharmoniseerde, op risicoanalyse gebaseerde uitvoering kan illegale vangst volledig worden geweerd, omdat gewetenloze exploitanten altijd naar alternatieve invoerpunten met minder strenge controles zoeken.

¹⁵Het geven van een gele kaart betekent dat het desbetreffende externe land tekortschiet in het naleven van internationale verplichtingen voor het bestrijden van IOO-visserij. Daarom moet invoer vanuit landen die een gele kaart hebben gekregen grondiger worden onderzocht. Deze grondigheid moet waar mogelijk ook worden toegepast voor landen waarvan er aanwijzingen zijn voor tekortkomingen in visserijbeheer en bewakingssystemen, zelfs wanneer er nog geen gele of rode kaart werd uitgegeven.

¹⁶Tweejaarlijks verslag ingediend door Nederland voor 2014/2015.

¹⁷Single Liaison Office van Nederland (verbindingsbureau) voor de EU IOO-verordening, pers. comm., maart 2016.

¹⁸Tweejaarlijks verslag gediend door Nederland voor 2014/2015.

¹⁹Gebaseerd op informatie over vlaggenstaten over de herkomst van ingevoerde visserijproducten uit het tweejaarlijkse verslag van Nederland voor 2014-2015. Er wordt op gewezen dat sommige landen die in de rapportageperiode (dus in 2014 of 2015) een kaart ontvingen, weer van de lijst werden geschrapt (groene kaart).

²⁰In 2015 daalde het aantal ambtenaren bij de NVWA, verantwoordelijk voor de IOO-invoercontroles, van 3 naar 2 fulltime-equivalent (FTE).

²¹Inclusief landen die een gele kaart (waarschuwing) van de Commissie ontvingen, of daarna een gele of rode kaart ontvingen vanwege onvoldoende inzet voor het bestrijden van IOO-visserij.

Bijlage 1: Uitvoering van de EU IOO-verordening in Nederland vergeleken met andere EU-lidstaten

Onderstaande tabel is gebaseerd op invoergegevens van de zes grootste EU-importeurs van visserijproducten van buiten de EU Economische Ruimte. De gegevens zijn vooral afkomstig uit activiteitenverslagen die door lidstaten bij de Europese Commissie onder de EU IOO-verordening werden ingediend.

De meest recente verslagen werden in 2016 voor de jaren 2014 en 2015 ingediend. Deze werden door de Europese Commissie

aangevraagd via een verzoek om informatie; bij het opstellen van dit document waren ze echter nog niet ontvangen. Een uitzondering is het rapport voor 2014–15 van Nederland, gegevens die in de hoofdtekst van dit rapport zijn weergegeven. Voor vergelijkingsdoeleinden tussen lidstaten geeft Tabel 1 echter gegevens weer uit eerdere rapporten die door de lidstaten voor de periode 2012 tot 2013 werden ingediend.

Tabel 1: Invoer van visserijproducten uit niet-EU landen door de 6 grootste EU-importeurs, 2012–2013*

	Invoer (ton) onderworpen aan EU IOO-verordening (jaarlijks gemiddelde)**	Invoer-VC's ontvangen	Verificatie-verzoeken aan externe landen	Verificatie-verzoeken in % van totaal VC's	Afgewezen zendingen	Directe aanlanding door vaartuigen uit externe landen	Haveninspecties (vaartuigen uit externe landen)***	Invoer-VC's uit landen waaraan een kaart werd uitgegeven****
Spanje	850,000	94,718	1031	1.088%	44	385	701	4%
Verenigd Koninkrijk	385,000	21,695	246	1.134%	16	442	232	19%
Duitsland	370,000	120,000	120	0.100%	10 ⁱ	2	1	10.5% ⁱⁱ
Italië	350,000	57,172	2	0.003%	0	0	1	20% ⁱⁱⁱ
Nederland	340,000	16,788	44	0.262%	50	167 ^{iv}	17	25%
Frankrijk	275,000	83,818 ^v	66	0.079%	Niet gemeld	1268	512	6% ^{vi}

Toelichting bij posten:

* Invoer van buiten de Europese Economische Ruimte

** Eurostat (jaarlijks gemiddelde tussen 2010 en 2014). Invoer onderworpen aan EU IOO-verordening gebaseerd op methodologie als omschreven in MRAG (2014): http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/studies/iuu-regulation-application/doc/final-report_en.pdf

*** Hierin kunnen vaartuigen zijn opgenomen die de haven aandoen om andere redenen dan aanlanding en overlading.

**** Inclusief landen die van de Commissie een gele kaart ontvingen (waarschuwing), of daarna een gele of rode kaart ontvingen vanwege onvoldoende maatregelen voor het bestrijden van IOO-visserij. Gebaseerd op informatie over vlaggenstaten in rapporten van lidstaten, tenzij anders aangegeven.

Toelichting op gegevens van lidstaten:

i Tussen januari 2010 en februari 2015: <http://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/18/040/1804034.pdf>.

ii Schatting gebaseerd op douanegegevens gerapporteerd in Eurostat. Duitsland heeft geen gegevens gerapporteerd over vlaggenstaten voor de herkomst van invoer in zijn verslag over 2012/13 (of over de eerste rapportageperiode). Er wordt op gewezen dat Eurostat invoergegevens levert per exportland en niet per vlaggenstaat van het vissersvaartuig. De exporterende staat kan de vlaggenstaat zijn, of een ander niet-EU-land waardoor de producten werden vervoerd (bijv. voor verwerking).

iii Schatting. Italië heeft geen specificatie van vlaggenstaten voor 10% van de in 2013/2013 ontvangen VC's gegeven.

iv Ongeveer 80% kwam aan in doorvoer. Visserij schepen uit derde landen die in Nederland vis aanlanden zijn hoofdzakelijk schepen met een Russische vlag die witvis aan land brengen, gevangen in de Barentszee (Tweejaarlijks Rapport ingediend door Nederland voor 2012/13).

v Frankrijk heeft in zijn verslag over 2012/2013 geen exacte cijfers gegeven van invoer-VC's maar heeft schattingen gegeven op basis van douaneaangiften ten invoer.

vi Gebaseerd op informatie over land van herkomst als vermeld in de douaneaangiften ten invoer. Het is niet in alle gevallen duidelijk of land van herkomst naar de vlaggenstaat verwijst.

De Environmental Justice Foundation (EJF), Oceana, The Pew Charitable Trusts en WWF* werken samen aan het waarborgen van een geharmoniseerde en effectieve uitvoering van de Europese Verordening om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO) te beëindigen. De coalitie werkt samen met de Good Fish Foundation om deze doelstellingen in Nederland te ondersteunen. In februari 2016 publiceerden deze vier ngo's een evaluatie van de voortgang van de lidstaten bij de uitvoering van de Verordening, die werd verkregen door middel van informatieverzoeken. U kunt deze vinden op <http://www.iuuwatch.eu/2016/02/the-eu-iuuregulation-download-the-report-here/>

* WWF European Policy Office

Contacten:

Irene Vidal | Environmental Justice Foundation | +44 (0) 207 239 3310 | irene.vidal@ejfoundation.org

Vanya Vulperhorst | Oceana | +32 (0) 2 513 2242 | vvulperhorst@oceana.org

Ness Smith | The Pew Charitable Trusts | +44 (0) 207 535 4000 Extension 2411 | nsmith@pewtrusts.org

Mireille Thom | WWF - UK | +32 (0) 2 761 0425 | mthom@wwf.org.uk

Christine Absil | Good Fish Foundation | +31 614514608 | christine@goodfish.guide

